

Nieuwgriekse Grammatica

Een compleet Nieuwgriekse Grammatica & Syntaxis

Van dezelfde auteur verschenen al eerder de boeken:

- 1. Grammatica Nederlands in het Grieks - Ολλανδική Γραμματική στα Ελληνικά**
- 2. Correspondentie Gids - Οδηγός Αλληλογραφίας (tweetalig - δίγλωσσο)**

**Αν μιλάς σ' έναν άνθρωπο σε μια γλώσσα που καταλαβαίνει,
μιλάς στο μυαλό του. Αν του μιλάς στη δική του γλώσσα,
μιλάς στην καρδιά του. – Νέλσον Μαντέλα.**

**Als je tegen iemand praat in een taal die hij begrijpt,
dan bereik je zijn hoofd. Als je tegen iemand praat in zijn eigen taal,
dan bereik je zijn hart. – Nelson Mandela**

Nieuwgriekse Grammatica

**Het fonologisch, morfologisch
en syntactisch systeem van de Griekse taal**

Stathis Papaloukas

is geboren in Kyriakion, Griekenland.

Sinds 1998 woont hij in Nederland.

Hij is docent Nieuwgrieks

aan de Volksuniversiteit Oss

en aan de Griekse school ALFA.

<https://griekseles751327808.wordpress.com>

Auteur: Stathis Papaloukas
Omslagontwerp: Bregje Crone

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η απόδοση κατά την παράφραση ή διασκευή του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο χωρίς την προηγούμενη άδεια του συγγραφέως. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του διεθνούς δικαίου που ισχύουν στην Ευρώπη.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

Ondanks al de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

INHOUD

VOORWOORD	-----	
GRAMMATICA	-----	1
EERSTE HOOFDSTUK	-----	1
HET FONOLOGISCH SYSTEEM VAN DE GRIEKSE TAAL	-----	1
UITSpraak EN SPELLING	-----	1
1. HET ALFABET – TO ΑΛΦΑΒΗΤΟ	-----	1
1.2. De hoofdletters – Τα κεφαλαία γράμματα	-----	2
2. UITSpraak – ΠΡΟΦΟΡΑ	-----	3
2.1. Spraakklanken en letters – Φθόγγοι και γράμματα	-----	3
2.2. Medeklinkers – Σύμφωνα	-----	3
2.3. Dubbele (tweeklanken) medeklinkers – Δίψηφα σύμφωνα	-----	3
2.4. Klinkers – Φωνήεντα	-----	3
2.5. Dubbele (tweeklanken) klinkers – Δίψηφα φωνήεντα	-----	4
2.6. De uitspraak van de letters – Η προφορά των γραμμάτων	-----	4
2.7. Dubbele of tweeklanken klinkers αυ, ευ en ου – Τα δίψηφα φωνήεντα αυ, ευ, και ου	-----	4
2.8. Dubbele of tweeklanken medeklinkers – Δίψηφα σύμφωνα	-----	4
2.9. Tweeklanken klinkers – Δίφθογγοι	-----	5
2.10. Letters die niet uitgesproken worden – Γράμματα που δεν προφέρονται	-----	5
2.11. Woorden die op -v eindigen – Λέξεις με κατάληξη -v	-----	6
2.12. De letter γ νόορ de letter χ – Το γράμμα γ πριν απο το γράμμα χ	-----	6
2.13. De letters κ, γ, χ, γγ /γκ – Τα γράμματα κ, γ, χ, γγ /γκ	-----	6
2.14. De letter σ – Το γράμμα σ	-----	6
2.15. Samensmelting van twee klinkers tot één spraakklank – Συνίζηση	-----	7
2.16. Samentrekking van klinkers – Συναίρεση	-----	7
3. AFSTOTING VAN SLOTKLANKERS – ΕΚΘΛΙΨΗ	-----	7
4. HET WEGVALLEN VAN DE BEGINKLANKERS – ΑΦΑΙΡΕΣΗ	-----	8
5. LETTERGREPEN – ΣΥΛΛΑΒΕΣ	-----	9
6. HET ΕΕΝACCENTSISTEEM – TO MONOTONIKO SYSTHMA	-----	10
7. LEESTEKENS – INTERPUNCTIE – ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ	-----	11
7.1. Punt – Τελεία	-----	11
7.2. Puntkomma (;) – Άνω τελεία (•)	-----	12
7.3. Komma – Κόμμα	-----	12
7.4. Vraagteken (?) – Ερωτηματικό (;)	-----	13
7.5. Uitroepteken (!) – Θαυμαστικό (!)	-----	13
7.6. Dubbele punt (:) – Διπλή τελεία (:)	-----	13
7.7. Haakjes () – Παρένθεση ()	-----	14
7.8. Aanhalingstekens ("") – Εισαγωγικά («»)	-----	14
7.9. Gedachtenpunten (...) – Αποσιωπητικά (...)	-----	14
TWEDE HOOFDSTUK	-----	15

WOORDSOORTEN – ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ----- 15

1. DE LIDWOORDEN – ΤΑ ΑΡΘΡΑ----- 16

1.1. Het bepaald lidwoord – Το οριστικό άρθρο----- 16

1.2. Het onbepaald lidwoord – Το αόριστο άρθρο----- 17

1.3. Weglating van de laatste –v – Το τελικό –v ----- 18

2. DE ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN – ΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ----- 19

2.1. Eigennamen en soortnamen – Κοινά και κύρια ουσιαστικά----- 19

2.2. Uitgangen van mannelijke zelfstandige naamwoorden – Καταλήξεις αρσενικών ουσιαστικών - 19

2.3. Uitgangen van vrouwelijke zelfstandige naamwoorden – Καταλήξεις θηλυκών ουσιαστικών -- 19

2.4. Uitgangen van onzijdige zelfstandige naamwoorden – Καταλήξεις ουδέτερων ουσιαστικών --- 20

2.5. Het geslacht – Το γένος ----- 20

2.6. Het getal van de zelfstandige naamwoorden – Οι αριθμοί των ουσιαστικών----- 20

2.6.1. Zelfstandige naamwoorden die uitsluitend in het enkelvoud voorkomen: ----- 21

2.6.2. Zelfstandige naamwoorden die uitsluitend in het meervoud voorkomen: ----- 21

2.7. De naamvallen – Οι πτώσεις----- 21

2.7.1. Eerste naamval – Ονομαστική ----- 22

2.7.2. Tweede naamval – Γενική----- 22

2.7.3. Vierde naamval – Αιτιατική----- 24

2.7.4. Vijfde naamval – Κλητική----- 24

2.8. De verbuiging van de zelfstandige naamwoorden – Η κλίση των ουσιαστικών----- 24

2.9. De verbuiging van de mannelijke zelfstandige naamwoorden – Η κλίση των αρσενικών ----- 24

2.9.1. Mannelijke zelfstandige naamwoorden op –ος----- 24

2.9.2. Mannelijke zelfstandige naamwoorden op –ης----- 25

2.9.3. Mannelijke zelfstandige naamwoorden op –ας ----- 26

2.9.3.1. Mannelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –ες ----- 26

2.9.4. Mannelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –ους----- 26

2.9.5. Mannelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –εας----- 27

2.9.6. Mannelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –της ----- 27

2.10. De verbuiging van de vrouwelijke zelfstandige naamwoorden – Η κλίση των θηλυκών ----- 28

2.10.1. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden op –η ----- 28

2.10.2. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –α ----- 28

2.10.3. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –ω----- 29

2.10.4. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –ου----- 29

2.10.5. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –ος----- 30

2.10.6. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden eindigend op –εας ----- 30

2.11. De verbuiging van de onzijdige zelfstandige naamwoorden – Η κλίση των ουδέτερων----- 30

2.11.1. Onzijdige zelfstandige naamwoorden op –ι----- 30

2.11.2. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –ο----- 31

2.11.3. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –ος ----- 31

2.11.4. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –μα----- 31

2.11.5. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –μο----- 32

2.11.6. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –υ----- 32

2.11.7. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –ν ----- 32

2.11.8. Onzijdige zelfstandige naamwoorden eindigend op –ς ----- 32

2.12. Onverbuigbare zelfstandige naamwoorden – Άκλιτα ουσιαστικά----- 33

2.13. Numerieke zelfstandige naamwoorden – Αριθμητικά ουσιαστικά----- 33

3. BIJVOEGLIJKE NAAMWOORDEN – ΕΠΙΘΕΤΑ	33
3.1. Uitgangen van de bijvoeglijke naamwoorden – Οι καταλήξεις των επιθέτων	34
3.2. De verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden – Η κλίση των επιθέτων	35
3.2.1. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ος, -η, -ο	35
3.2.2. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ος, -α, -ο	35
3.2.3. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ος, -η/ια, -ο	36
3.2.4. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ος, -ια, -ο	36
3.2.5. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ύς, -ιά, -ύ	37
3.2.6. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ύς, -εία, -ύ	37
3.2.7. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ής, -ιά, -ί	38
3.2.8. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ης, -ης, -ες	38
3.2.9. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ης, -α, -ικο	39
3.2.10. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -άς, -ού, -άδικο	39
3.2.11. Bijvoeglijke naamwoorden op: -ων, -ουσα, -ον	40
3.2.12. Bijvoeglijke naamwoorden eindigend op: -ων/-ονας, -ων,- ον	40
3.3. Het bijvoeglijk naamwoord – Το επίθετο πολύς – πολλή – πολύ – veel, talrijk	41
3.4. Onverbuigbare bijvoeglijke naamwoorden – Άκλιτα επίθετα	42
3.5. Telwoorden en tijd – Αριθμητικά επίθετα και η ώρα	42
3.5.1. Verbuiging van de hoofdtelwoorden	43
3.5.2. Verbuiging van een hoofdtelwoord in combinatie met half (0,5 - 1,5, ...)	45
3.5.3. Verbuiging van de rangtelwoorden	47
3.6. Telwoorden die een veelvoud aangeven – Πολλαπλασιαστικά αριθμητικά	47
3.7. Vergelijkende telwoorden – Αναλογικά αριθμητικά	47
3.8. De trappen van vergelijking – Τα παραθετικά των επιθέτων	48
3.8.1. Het vormen van de vergrotende trap	48
3.8.2. Het vormen van de overtreffende trap	50
3.9. Andere vormen van de absoluut overtreffende trap	51
3.10. Bijvoeglijke naamwoorden zonder vergrotende en overtreffende trap	52
3.11. Trap van vergelijking in minder mate – Η σύγκριση σε μικρότερο βαθμό	54
3.12. Trap van vergelijking in gelijke mate – Η σύγκριση στον ίδιο βαθμό	54
4. DE VOORNAAMWOORDEN – ΟΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ	55
4.1. Persoonlijke voornaamwoorden – Προσωπικές αντωνυμίες	55
4.1.1. De sterke vorm van het persoonlijk voornaamwoord	55
4.1.2. De zwakke vorm van het persoonlijk voornaamwoord	56
4.1.3. Zwakke en sterke vormen van het persoonlijk voornaamwoord in de vierde naamval	57
4.1.4. Zwakke vormen van het persoonlijk voornaamwoord in de tweede naamval	57
4.1.5. Zwakke vormen van de persoonlijk voornaamwoorden als lijdend/ meewerkend voorwerp... ..	57
4.1.6. Zwakke vormen in combinatie met de gebiedende wijs of met een deelwoord	58
4.1.7. Lijdend en meewerkend voorwerp samen in de gebiedende wijs of met een deelwoord	58
4.1.8. De zwakke vorm τες van de vierde naamval meervoud	58
4.1.9. De zwakke vorm in combinatie met het bijvoeglijk naamwoord	58
4.1.10. De zwakke vorm in combinatie met telwoorden, voornaamwoorden of bijwoorden:	58
4.1.11. Accent	58
4.1.12. De letter verliezen (ε)	59
4.1.13. Andere vormen	59
4.2. Bezittelijke voornaamwoorden – Κτητικές αντωνυμίες	59
4.2.1. De bezittelijke voornaamwoorden (μου, μας,...)	59
4.2.2. De bezittelijke voornaamwoorden (δικός, μου, ...)	60
4.3. Aanwijzende voornaamwoorden – Δεικτικές αντωνυμίες	61

4.3.1. Het aanwijzend voornaamwoord (αυτός, αυτή, αυτό)-----	61
4.3.2. Het aanwijzend voornaamwoord (τούτος, τούτη, τούτο) -----	61
4.3.3. Het aanwijzend voornaamwoord (εκείνος, εκείνη, εκείνο)-----	61
4.3.4. Het aanwijzend voornaamwoord (τέτοιος, τέτοια, τέτοιο) -----	61
4.3.5. Het aanwijzend voornaamwoord (τόσος, τόση, τόσο) -----	62
4.4. Vragende voornaamwoorden – Ερωτηματικές αντωνυμίες -----	62
4.4.1. Onverbuigbaar (τι)-----	62
4.4.2. Verbuigbaar (ποιος, πόσος)-----	62
4.5. Onbepaalde voornaamwoorden – Αόριστες αντωνυμίες -----	63
4.5.1. Verbuigbaar onbepaalde voornaamwoorden-----	63
4.5.2. Onverbuigbaar onbepaalde voornaamwoorden -----	64
4.6. Wederkerend voornaamwoord – Αυτοπαθείς αντωνυμίες -----	65
4.7. Betrekkelijke voornaamwoorden – Αναφορικές αντωνυμίες -----	66
4.7.1. Verbuigbaar betrekkelijk voornaamwoorden-----	66
4.7.2. Onverbuigbare betrekkelijke voornaamwoorden-----	67
4.7.3. Andere betrekkelijke voornaamwoorden-----	67
4.8. Bepaalde voornaamwoorden – Οριστικές αντωνυμίες -----	68
4.8.1. Bepaald voornaamwoord ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο – zelf-----	68
4.8.2. Bepaald voornaamwoord μόνος μου, μόνη μου, μόνο μου – alleen-----	68
5. WERKWOORDEN – ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ -----	69
5.1. De personen – Τα πρόσωπα -----	69
5.2. De grammaticale getallen – Οι αριθμοί-----	70
5.3. De vormen van de werkwoorden – Οι φωνές των ρημάτων-----	70
5.3.1. De bedrijvende vorm – Η ενεργητική φωνή-----	71
5.3.2. De lijdende/passieve vorm – Η παθητική φωνή-----	71
5.4. De tijden en vormen van het werkwoord – Οι χρόνοι και ο σχηματισμός των ρημάτων-----	73
5.5. Het aspect van het werkwoord – Το ποιόν ενέργειας-----	74
5.5.1. Duratief aspect – Εξακολουθητική όψη -----	74
5.5.2. Momentaan aspect – Συνοπτική όψη-----	75
5.5.3. Het voltooide aspect – Η συντελεσμένη όψη -----	77
5.6. De wijzen van het werkwoord en de modaliteit – Εγκλίσεις και τροπικότητα των ρημάτων-----	78
5.6.1. Aantonende wijs of indicativus – Οριστική -----	78
5.6.2. Aanvoegende wijs of conjunctivus – Υποτακτική -----	79
5.6.3. Gebiedende wijs of imperativus – Προστακτική-----	79
5.6.4. Potentiele en voorwaardelijke uitdrukkingen – Δυνητικές εκφράσεις -----	79
5.7. De deelwoorden – Η μετοχή-----	80
5.8. De infinitief of onbepaalde wijs – Το απαρέμφατο -----	80
5.9. Stam, uitgang van het werkwoord, de slotletter van de stam – Θέμα, χαρακτήρας, κατάληξη -	80
5.9.1. De stam van de onvoltooid tegenwoordige tijd (stam 1)-----	80
5.9.2. De stam van de onvoltooid verleden tijd/aoristus actieve vorm (stam 2) -----	80
5.9.3. De stam van de onvoltooid verleden tijd – aoristus passieve vorm (stam 3)-----	81
5.10. Hoe worden de tweede en derde stam gevormd? -----	81
5.11. Uitgang – Η κατάληξη-----	83
5.12. De slotletter van de stam – Ο χαρακτήρας του θέματος-----	83
5.13. Interne en externe lettertoevoeging in de verleden tijden – Εσωτερική, εξωτερική αύξηση--	83
5.13.1. De interne toevoeging-----	83
5.13.2. De externe toevoeging -----	83
5.14. Het hulpwerkwoord zijn/ είμαι – Τα βοηθητικό ρήμα είμαι/ zijn-----	84
5.15. Het hulpwerkwoord hebben/ έχω – Το βοηθητικό ρήμα έχω/ hebben-----	85

5.16. De vervoegingen – Οι συζυγίες -----	85
5.16.1. De eerste vervoeging – Η πρώτη συζυγία (A)-----	85
5.16.2. De tweede vervoeging – Η δεύτερη συζυγία (B)-----	86
5.17. Morfologie en vervoeging van de werkwoorden – Η μορφολογία και η κλίση των ρημάτων --	86
5.17.1. Aantonende wijs – Οριστική -----	86
5.17.1.1. Onvoltooid tegenwoordige tijd – Ενεστώτας-----	87
5.17.1.2. Duratief verleden tijd – Παρατατικός-----	91
5.17.1.3. Onvoltooid verleden tijd (Aoristus) – Αόριστος-----	95
5.17.1.4. Duratief toekomstige tijd – Εξακολουθητικός ή συνεχής μέλλοντας-----	99
5.17.1.5. Momentsaan toekomstige tijd – Στιγμιαίος ή συνοπτικός ή απλός μέλλοντας -----	102
5.17.1.6. Voltooid tegenwoordige tijd – Παρακείμενος-----	105
5.17.1.7. Voltooid verleden tijd – Υπερσυντέλικος-----	110
5.17.1.8. Voltooid tegenwoordige toekomstige tijd – Συντελεσμένος μέλλοντας -----	112
5.17.2. Modaliteit en Aanvoegende wijs – Τροπικότητα και Υποτακτική-----	114
5.17.3. Aanvoegende wijs – Υποτακτική -----	116
5.17.3.1. Voorbeelden en gevallen waarin de aanvoegende wijs gebruikt wordt. -----	116
5.17.3.2. De werkwoorden πρέπει – moeten en μπορώ - kunnen -----	118
5.17.3.3. Tijden in aanvoegende wijs -----	121
5.17.3.4. Aanvoegende wijs in het Nederlands-----	122
5.17.3.5. Aspecten van de aanvoegende wijs-----	122
5.17.4. Vervoeging van de aanvoegende wijs -----	124
5.17.4.1. De duratief aanvoegende wijs – Η εξακολουθητική υποτακτική-----	124
5.17.4.2. De momentaan aanvoegende wijs – Η συνοπτική υποτακτική -----	125
5.17.4.3. De voltooid aanvoegende wijs – Η συντελεσμένη υποτακτική -----	126
5.17.5. Gebiedende wijs – Προστακτική -----	127
5.17.5.1. Vorming van de duratief gebiedende wijs -----	128
5.17.5.2. Vorming van de momentaan gebiedende wijs -----	128
5.18. Potentiële uitdrukkingen – Δυνητικές εκφράσεις-----	130
5.18.1. Wensen met de partikels να en ας -----	130
5.18.2. Waarschijnlijkheid -----	132
6. DEELWOORD – ΜΕΤΟΧΗ -----	133
6.1. Het onvoltooid of tegenwoordig deelwoord – Η μετοχή του ενεστώτα ή γερούνδιο -----	133
6.2. Het voltooid deelwoord/passief deelwoord – Μετοχή παρακειμένου της παθητικής φωνής -	134
6.3. Voltooid tijd met de passieve deelwoorden-----	136
Vervoeging Tabellen van de Werkwoorden-----	139
7. BIJWOORDEN – ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ -----	147
7.1. Bijwoorden van plaats of van richting – Τοπικά επιρρήματα -----	147
7.2. Bijwoorden van tijd – Χρονικά επιρρήματα -----	148
7.3. Bijwoorden van frequentie – Επιρρήματα συχνότητας-----	149
7.4. Bijwoorden van kwantiteit – Ποσοτικά επιρρήματα-----	150
7.5. Bijwoorden der wijze – Τροπικά επιρρήματα-----	150
7.6. Bijwoorden van modaliteit – Επιρρήματα που δηλώνουν τροπικότητα -----	151
7.7. Voegwoordelijke bijwoorden – Συνδεδετικά επιρρήματα-----	151
7.8. Correlatieve bijwoorden – Συσχετικά επιρρήματα -----	152
7.9. De trappen van vergelijking van de bijwoorden – Τα παραθετικά των επιρρημάτων -----	152
7.9.1. De stellende trap – Ο θετικός βαθμός-----	152
7.9.2. De vergrotende trap – Ο συγκριτικός βαθμός-----	153

8. VOORZETSELS - ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ	155
8.1. Voorbeelden van samengestelde woorden waarvan het eerste deel een voorzetsel is	157
8.2. Vaste uitdrukkingen	157
8.3. Betekenis en syntaxis van de voorzetsels	158
9. VOEGWOORDEN – ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	163
9.1. Nevenschikkende voegwoorden – Παρατακτικοί σύνδεσμοι	163
9.2. Onderschikkende voegwoorden – Υποτακτικοί σύνδεσμοι	164
10. DE TUSSENWERPSELS – ΤΑ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ	166
11. DE PARTIKELS: ΝΑ, ΘΑ, ΜΑ, ΑΣ – ΤΑ ΜΟΡΙΑ: ΝΑ, ΘΑ, ΜΑ, ΑΣ	168
11.1. Het partikel να	168
11.2. Het partikel θα	168
11.3. Het partikel μα	169
11.4. Het partikel ας	169
12. SAMENGESTELDE EN AFGELEIDE WOORDEN – ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	170
12.1. Stamwoorden – Ριζικές λέξεις	170
12.2. Samengestelde woorden – Σύθετες λέξεις	170
12.2.1. Prefix of voorvoegsel – Πρόθημα	170
12.2.2. Door samenstelling	171
12.3. Afgeleide woorden – Παράγωγες λέξεις	172
13. VERKLEINWOORDEN - ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ	175
14. VERGROOTWOORDEN – ΜΕΓΕΘΥΝΤΙΚΑ	175
15. UITGANGEN UIT HET ‘ACADEMISCH GRIEKS’ – ΛΟΓΙΕΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ	176
16. FUNDAMENTELE REGELS VAN SPELLING – ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ	176
16.1. Het accent	176
16.2. Spelling van de mannelijke zelfstandige naamwoorden.	177
16.3. Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden	177
16.4. Onzijdige zelfstandige naamwoorden	178
16.5. Bijvoeglijke naamwoorden	178
16.6. Werkwoorden	178
16.7. Bijwoorden	179
DERDE HOOFDSTUK	180
Het syntactische systeem van de Griekse taal	180
SYNTAXIS - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ	180
EERSTE DEEL	180
1. CONSTITUENTEN OF WOORDGROEPEN – ΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	180
TWEEDE DEEL	183
2. ΒΕΡΑΛΙΝΓΕΝ – ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	183
2.1. De bijvoeglijke bepaling – Επιθετικός προσδιορισμός	183
2.1.1. Bijstelling – Η παράθεση ή παραθετικός προσδιορισμός	183
2.1.2. Andere relaties	184
2.1.3. Permanente bepaling	185
2.1.4. De predicatieve bepaling – Ο κατηγορηματικός προσδιορισμός	185
2.1.5. Een bijvoeglijke bepaling in een andere naamval	186
A. Bijvoeglijke bepalingen in de tweede naamval:	186

B. Bijvoeglijke bepalingen in de vierde naamval -----	189
2.1.6. Zelfstandige naamwoorden die als bepaling gebruik maken van een bijvoeglijk naamwoord	189
2.2. De bijwoordelijke bepaling – επιρρηματικός προσδιορισμός -----	189
2.3. De voorzetselbepalingen– Εμπρόθετοι προσδιορισμοί -----	191
DERDE DEEL -----	192
3. ZINSDelen – ΟΡΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ -----	192
3.1. Het onderwerp – Το υποκείμενο -----	192
3.2. Κατηγορημα (ρήμα) -----	193
3.2.1. Koppelwerkwoorden – Συνδετικά ρήματα -----	193
3.2.2. Naamwoordelijk deel van het gezegde – Κατηγορούμενο -----	194
A. Overeenkomst tussen de voornaamste zinsdelen -----	194
A.1. Overeenkomst tussen het werkwoord en het onderwerp -----	194
A.2. Overeenkomst tussen het onderwerp en het naamwoordelijk deel van het gezegde -----	195
3.3. Voorwerpen – Αντικείμενα -----	197
3.3.1. Lijdend voorwerp – Άμεσο αντικείμενο -----	197
3.3.2. Het voorzetselvoorwerp – Εμπρόθετο αντικείμενο -----	198
3.3.2.1. Werkwoorden met een voorzetsel lijdend voorwerp of een lijdend voorwerp.....	
in de tweede naamval -----	198
3.3.2.2. Werkwoorden met een voorzetsel lijdend voorwerp of lijdend voorwerp.....	
in de tweede naamval en een voorzetselbepaling -----	199
3.3.3. Het meewerkend voorwerp – Το έμμεσο αντικείμενο -----	199
3.3.3.1. Lijdend voorwerp samen met meewerkend voorwerp -----	200
3.4. Herhaling van de zwakke vorm van het persoonlijk voornaamwoord-Αντωνυμική επανάληψη	
-----	202
3.5. De volgorde van de zinsdelen -----	202
VIERDE DEEL -----	205
4. DE ZIN – Η ΠΡΟΤΑΣΗ -----	205
CATEGORISEREN VAN ZINNEN -----	205
4.1. De communicatieve functie – Οι περιστάσεις επικοινωνίας -----	205
4.1.1. Mededelende zinnen – Προτάσεις αποφαντικές (ή κρίσεως) -----	205
4.1.2. Vragende zinnen – Ερωτηματικές προτάσεις -----	205
4.1.2.1. Ja/nee vragen of gesloten vragen -----	205
4.1.2.2. Open vragen -----	206
4.1.3. Verlangende, wensende en gebiedende zinnen - Προτάσεις επιθυμίας, ευχής, προσταγής	206
4.1.4. Uitroepende zinnen – Επιφωνηματικές προτάσεις -----	207
4.1.5. Bevestigende / ontkennende zinnen – Καταφατικές / αρνητικές ή αποφατικές προτάσεις -	207
4.2. In verhouding met andere zinnen – Ως προς τη σχέση τους με τις άλλες προτάσεις -----	208
4.2.1. Hoofdzinnen – Κύριες (ή ανεξάρτητες) προτάσεις -----	208
4.2.2. Bijzinnen – Δευτερεύουσες (ή εξαρτημένες) προτάσεις -----	209
4.3. Structuur van de zin – Η δομή των προτάσεων -----	209
4.3.1. Enkelvoudige zinnen – Απλές προτάσεις -----	209
4.3.2. Samengestelde zinnen – Σύθετες προτάσεις -----	209
4.3.2. Onvolledige of elliptische zinnen – Ελλειπτικές προτάσεις -----	209
4.3.3. Idioom en uitdrukkingen - Ιδιωτισμοί κι εκφράσεις -----	209
VIJFDE DEEL -----	215
5. HOE WORDEN DE ZINNEN VERBONDEN – ΠΩΣ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ -----	215
5.1. Asyndeton – Ασύνδετο σχήμα -----	215

5.2. Nevenschikkend zinsverband – Παρατακτική σύνδεση -----	215
5.2.1. Aaneenschakelend verband – Με συμπλεκτικούς συνδέσμους-----	215
5.2.2. Scheidend verband – Με διαχωριστικούς συνδέσμους-----	216
5.2.3. Tegenstellend verband – Με αντιθετικούς συνδέσμους-----	217
5.2.4. Consecutieve verband – Με συμπερασματικούς συνδέσμους-----	217
5.3. Onderschikkend verband – Υποτακτική σύνδεση -----	218
ZESDE DEEL-----	219
6. INDELING DER BIJZINNEN – ΕΙΔΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ-----	219
A. Naamwoordelijke vormen van de bijzin – Οι ονοματικές προτάσεις-----	219
B. Bijwoordelijke vormen van de bijzin – Οι επιρρηματικές προτάσεις-----	219
6.1. Naamwoordelijke bijzinnen – Ονοματικές προτάσεις-----	219
6.1.1. Complementerende bijzinnen ingeleid door een grammatisch voegwoord of dat- en of- bijzinnen – Ειδικές προτάσεις-----	219
6.1.2. Verlangende, wensende zinnen – Βουλητικές προτάσεις-----	221
6.1.3. Betrekkelijke bijzinnen – Αναφορικές προτάσεις-----	222
6.1.4. Indirecte vragende bijzinnen – Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις-----	225
6.1.5. Aarzelende of dubitatieve bijzinnen – Ενδοιαστικές προτάσεις-----	226
6.2. Bijwoordelijke bijzinnen – Επιρρηματικές προτάσεις-----	227
6.2.1. Causale / redengevende bijzin – Αιτιολογικές προτάσεις-----	227
6.2.2. Tegengestelde bijzinnen – Εναντιωματικές προτάσεις-----	228
6.2.3. Toegevende bijzinnen – Παραχωρητικές προτάσεις-----	228
6.2.4. Temporele bijzinnen – Χρονικές προτάσεις-----	229
6.2.5. Voorwaardelijke zinnen – Υποθετικές προτάσεις-----	231
6.2.6. Consecutieve bijzinnen – Συμπερασματικές ή αποτελεσματικές προτάσεις-----	233
6.2.7. Bijzinnen van doel – Τελικές προτάσεις-----	234
6.2.8. Tabel van voegwoorden, voornaamwoorden, die verschillende zinnen of bijzinnen kunnen inleiden-----	234
ZEVENDE DEEL -----	234
7. HET WERKWOORD – ΤΟ ΡΗΜΑ-----	238
7.1. De actieve werkwoorden – Ενεργητικά ή ενεργητικής διάθεσης-----	238
7.1.1. Overgankelijke of transitieve werkwoorden – Μεταβατικά ρήματα-----	238
7.1.2. Onovergankelijke of intrasitieve werkwoorden – Αμετάβατα ρήματα-----	239
7.2. Passieve werkwoorden – Παθητικά ή παθητικής διάθεσης ρήματα-----	239
7.2.1. Een bedrijvende zin omzetten naar een lijdende zin-----	240
7.3. Medio – passieve werkwoorden – Μεσοπαθητικά ή μεσοπαθητικής διάθεσης ρήματα-----	240
7.3.1. De wederkerende werkwoorden – Τα μέσα αυτοπαθή ρήματα-----	240
7.3.2. Werkwoorden met het wederkerig voornaamwoord ‘elkaar’- Μέσα αλληλοπαθή ρήματα-----	241
7.4. De neutrale werkwoorden – Ουδέτερα ή ουδέτερης διάθεσης ρήματα.-----	241
7.5. Onpersoonlijke werkwoorden – Απρόσωπα ρήματα-----	241
7.6. Het werkwoord ‘πρέπει’ – Το ρήμα ‘πρέπει’-----	242
BIJLAGEN -----	244
1. EEN KORT WOORDENBOEK NIEUWGRIEKS - NEDERLANDS -----	244
2. ONREGELMATIGE WERKWOORDEN -----	272
3. GRAMMATICALE TERMEN IN HET NEDERLANDS EN HET GRIEKS -----	278
4. GRIEKS TYPEN OP DE PC -----	284
5. REGISTER -----	288

Voorwoord

Dit boek is bestemd voor Nederlandssprekenden die de Griekse taal willen leren, maar kan ook nuttig zijn voor leraren Nieuwgrieks. Het is bedoeld als ondersteuning bij het leren van de Griekse taal. In de praktijk is gebleken dat studenten behoefte hebben aan een grammaticaboek. Gezien het feit dat er tot nu toe geen complete Griekse grammatica in het Nederlands bestaat is dit boek uniek. Het boek omvat alle grammatica regels en legt deze uit in eenvoudige taal. De uitzonderingen en onregelmatigheden zijn ook opgenomen.

Ik heb dit boek om praktische redenen, net als de meeste Griekse traditionele grammatica's, in 3 hoofdstukken ingedeeld: de fonologie ofwel klankkunde, de morfologie ofwel woordleer en de syntaxis ofwel zinsleer. In 3 hoofdstukken komen alle grammaticale onderwerpen aan bod. Deze worden uitgelegd aan de hand van voorbeelden. Alle voorbeelden zijn vertaald. De verschillen tussen de Nederlandse en Nieuwgriekse taal worden apart uitgelegd en besproken.

Daarnaast heb ik de verbuigingen van alle naamwoorden in bruikbare tabellen opgenomen. De vervoegingen van de werkwoorden zijn in alle tijden en wijzen van het werkwoord ook in tabellen opgenomen, met de vertaling naar het Nederlands. Veel aandacht wordt besteed aan de syntaxis, die als het geheel van regels betreffende de ordening van woorden tot zinnen kan worden omschreven. Op deze manier heb ik geprobeerd de Nieuwgriekse grammatica zo inzichtelijk mogelijk te maken. In het boek worden de traditionele Griekse grammaticale termen gebruikt.

De Nederlandse termen zijn niet gebaseerd op de Latijnse terminologie maar op de Nederlandse termen, op een paar uitzonderingen na. Daarnaast zijn voor Griekse grammaticale termen die niet in het Nederlands bestaan, alternatieve benamingen gebruikt. Bij voorbeeld de 'απλός ή συνοπτικός μέλλοντας' heb ik de benaming in het Nederlands 'momentaan toekomende tijd' gegeven, hoewel iemand anders een andere benaming zou kunnen gebruiken, zoals 'synoptisch toekomende tijd'.

Bovendien zijn er vier bijlagen toegevoegd. In de eerste bijlage is een kort Nieuwgrieks – Nederlands woordenboek opgenomen met bijna 3.000 woorden. Dit zijn de meest voorkomende woorden die een persoon nodig heeft om tot een medio niveau in de Nieuwgriekse taal te komen. In de tweede bijlage zijn de voornaamste onregelmatige werkwoorden opgenomen. In de derde bijlage is een overzicht opgenomen van de grammaticale termen in het Grieks en Nederlands. In de vierde bijlage wordt uitgelegd hoe eenvoudig Grieks op de pc getypt kan worden door de Griekse taal te installeren.

Vanzelfsprekend is de kennis van de Nederlandse grammatica bij het leren van de Nieuwgriekse taal noodzakelijk. U kunt deze kennis gebruiken om de verschillen tussen het Nederlands en het Grieks beter te onderscheiden, te verhelderen en goed te begrijpen.

Uiteraard kunnen in dit boek ook onduidelijkheden en fouten voorkomen die voor verbetering vatbaar zijn. Ik stel kritieken of suggesties zeer op prijs, deze kunt u mij rechtstreeks sturen: stathispapaloukas@gmail.com

Ik wens u veel succes!

Heeswijk Dinther, mei 2013

Stathis Papaloukas

Dankwoord

Voor de totstandkoming van dit boek ben ik veel dank verschuldigd aan mijn leerlingen, zonder hen zou ik geen motivatie hebben om dit boek te schrijven.

Ik wil ook aan de volgende mensen mijn dank betuigen.

Bregje Crone die de omslag van het boek heeft ontworpen.

Jessica Buis, Liesbeth van der Meij en mijn dochter Noelle die de spelling hebben gecorrigeerd.

Mijn zoon Nik, mijn dochter Agnie en mijn vrouw Aja voor alle hulp die ik bij dit boek heb gekregen.

Tot slot wil ik Thomas Huisman bedanken voor de correcties en opmerkingen die hij maakte over de grammatica.

Tweede, herziene uitgave, juli 2016, met dank aan Marianne van Rees Vellinga.

Derde, herziene uitgave, december 2019.

GRAMMATICA

EERSTE HOOFDSTUK

Het fonologisch systeem van de Griekse taal

De fonologie beschrijft het wezen, het functioneren en de vorming van de spraakklanken in een taal.

UITSPRAAK EN SPELLING

1. HET ALFABET – ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

Het Griekse alfabet bestaat uit 24 letters.

De klinkers zijn: α, ε, η, ι, ο, υ, ω

De medeklinkers zijn: β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ(ς), τ, φ, χ, ψ

Hoofd letters	Kleine letters	Naam	Griekse woorden	Zoals in
A	α	άλφα/ alfa	αγάπη - liefde	pagina
B	β	βήτα/ vita	βιβλίο - boek	vakantie
Γ	γ	γάμμα/ gamma	γέρος - oude man γράμμα - letter	soms als in jeetje soms als in gala
Δ	δ	δέλτα/ delta	δημοκρατία - democratie	though (EN)
E	ε	έψιλον/ epsilon	Ελλάδα - Griekenland	elf
Z	ζ	ζήτα/ zita	ζωή - leven	ziel
H	η	ήτα/ ita	ήλιος - zon	iemand
Θ	θ	θήτα/ thita	θέμα - thema	thanks (EN)
I	ι	ιώτα/ giota	ιδέα - idee	iemand
K	κ	κάπα/ kara	κοσμολογία - kosmologie	komma
Λ	λ	λάμδα/ lambda	λογική - logica	letter
M	μ	μι/ mi	μονότονος - monotoon	man
N	ν	νι/ ni	νοσταλγία - nostalgie	nacht
Ξ	ξ	ξι/ ksi	ξένος - vreemdeling	Xantippe
O	ο	όμικρον/ omicron	Ολλανδία - Nederland	onrust
Π	π	πι/ pi	πολιτική - politiek	parool
P	ρ	ρο/ ro	ρυθμός - ritme	reputatie
Σ	σ/ς	σίγμα/ sigma	σύστημα - systeem	spannend
T	τ	ταυ/ taf	τεχνική - techniek	tennis
Υ	υ	ύψιλον/ ypsilon	υπόθεση - hypothese	iemand
Φ	φ	φι/ fi	φωτογράφος - fotograaf	foto
X	χ	χι/ chi	χημεία - chemie	charisma
Ψ	ψ	ψι/ psi	ψυχολογία - psychologie	psalm
Ω	ω	ωμέγα/ omega	ωροσκόπιο - horoscoop	onrust

Opmerkingen:

- Σ, σ of ς

Hoofdletters worden altijd met deze Σ geschreven. Aan het eind van elk woord gebruiken wij de ς. Op alle andere posities in een woord wordt σ gebruikt:

- **Συστηματικός** - systematisch, **ΣΤΑΘΗΣ** - STATHIS

Griekse woorden kunnen alleen eindigen op een klinker of op de slotmedeklinkers s of v:

- **η γραμματική** - de grammatica, **ο υπολογιστής** - de computer, **απών** - afwezig

Woorden die niet uit het Grieks komen, kunnen ook op een andere medeklinker eindigen:

- **Μωάμεθ** - Mohamed, **Άμστερνταμ** - Amsterdam

1.2. De hoofdletters – Τα κεφαλαία γράμματα

Hoofdletters worden gebruikt in de volgende situaties:

1.2.1. Een hoofdletter wordt gebruikt in het eerste woord aan het begin van elke zin en in elk woord dat achter een punt of vraagteken staat:

- **Είμαι από την Ελλάδα. Εσείς;**
- Ik kom uit Griekenland. Jullie?
- **Είμαστε από την Ολλανδία.**
- Wij komen uit Nederland.

1.2.2. Namen van plaatsen, streken, landen, bergen, rivieren, straten en pleinen beginnen met een hoofdletter:

- **Αθήνα** - Athene, **Κρήτη** - Kreta, **Ολλανδία** - Nederland
- **Παρνασσός** - Parnassos, **Αχελώος** - Acheloos
- **οδός Σταδίου** - Stadioustraat, **πλατεία Ομονοίας** - het Omoniaplein

1.2.3. Voornamen en achternamen beginnen met een hoofdletter:

- **Νίκος Καζαντζάκης** - Nikos Kazantzakis
- **Γιώργος Σεφέρης** - Giorgos Seferis

1.2.4. Dagen en maanden beginnen met een hoofdletter:

- **Μάιος** - mei, **Απρίλιος** - april
- **Τρίτη** - dinsdag, **Κυριακή** - zondag

1.2.5. Feestdagen en historische gebeurtenissen beginnen met een hoofdletter:

- **Πάσχα** - Pasen, **Χριστούγεννα** – Kerst, **Βαλκανικοί Πόλεμοι** - Balkanoorlogen

1.2.6. De namen van boektitels, kranten, tijdschriften, organisaties beginnen met een hoofdletter:

- **Η Πολιτεία** - De Staat (van Plato)
- **Ελευθεροτυπία** - Vrije pers (krant uit Griekenland)
- **Η Φύση** - De Natuur (tijdschrift)
- **Εφορία** - Belastingdienst
- **Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών** - Verenigde Naties

1.2.7. Namen van bevolkingsgroepen beginnen met een hoofdletter:

- **Έλληνας** - Griek, **Ολλανδός** - **Nederlander**, **Τουρκάλα** - Turkse, **Ιταλίδα** - Italiaanse
- **Ο Έλληνας υπουργός.** - De Griekse minister.

1.2.8. Personen die als heilig worden beschouwd of aanspreekvormen met bijzonder respect beginnen met een hoofdletter:

- **Χριστός** - Christus, **Παναγία** - Maagd Maria,
- **Εξοχότατος** - Excellentie, **Αιδεσιμότατος** - Weleerwaarde

1.2.9. Woorden die als bijvoeglijke naamwoorden worden gebruikt krijgen geen hoofdletter:

- Ο ελληνικός πολιτισμός. - De Griekse beschaving.
- Τα σαμιώτικα κρασιά είναι γλυκά. - De wijnen uit Samos zijn zoet.

Verschillen tussen de Griekse taal en de Nederlandse taal

In het Grieks worden de maanden en de dagen met een hoofdletter geschreven terwijl deze in het Nederlands met een kleine letter worden geschreven.

2. UITSPRAAK – ΠΡΟΦΟΡΑ

2.1. Spraakklanken en letters – Φθόγγοι και γράμματα

Er is verschil tussen spraakklanken en letters. Het Grieks kent 25 spraakklanken:

- α, ε, ι, ο, ου, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, σ, τ, φ, χ, μπ, ντ, γκ, τς, τζ

Alleen bij het spreken worden deze spraakklanken uitgesproken. Wanneer we de spraakklanken willen schrijven, dan gebruiken we verschillende letters. Bijvoorbeeld in het woord **ουτοπία**, gebruiken we de klanken: **ου, τ, ο, π, ι, α**.

Dus, we hebben niet voor elke spraakklank een speciale letter.

Om de spraakklank **μπ /b/** te schrijven gebruiken we twee letters **μ** en **π**.

En andersom hebben we niet voor elke letter één speciale spraakklank.

Om de letter **ψ /ps/** uit te spreken gebruiken we twee spraakklanken **π** en **σ**.

2.2. Medeklinkers – Σύμφωνα

Griekse medeklinkers																
Β	Γ	Δ	Ζ	Θ	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Π	Ρ	Σ	Τ	Φ	Χ	Ψ
β	γ	δ	ζ	θ	κ	λ	μ	ν	ξ	π	ρ	σ/ς	τ	φ	χ	ψ
/v/	/j/ g/	/th/*	/z/	/th/*	/k/	/l/	/m/	/n/	/ks/	/p/	/r/	/s/	/t/	/f/	/ch/	/ps/
*Opmerkingen: Δ - δ is stemhebbend en wordt als zacht Engelse “ th at” uitgesproken.																
*Opmerkingen: Θ - θ is stemloos en wordt als harde Engelse “ th in” uitgesproken.																

2.3. Dubbele (tweeklanken) medeklinkers – Δίψηφα σύμφωνα

Twee opeenvolgende medeklinkers die als één spraakklank worden uitgesproken. **angle**

Dubbele medeklinkers					
ΓΚ	ΝΤ	ΜΠ	ΤΣ	ΤΖ	ΓΓ
γκ	ντ	μπ	τσ	τζ	γγ
/g/ go (EN)	/d/	/b/	/ts/	/dz/	/ng/ angle (EN)

2.4. Klinkers – Φωνήεντα

Klinkers						
Α	Ε	Η	Ι	Ο	Υ	Ω
α	ε	η	ι	ο	υ	ω
/a/	/e/	/ie/	/ie/	/o/	/ie/	/o/

2.5. Dubbele (tweeklanken) klinkers – Δίψηφα φωνήεντα

Twee opeenvolgende klinkers in een lettergreep die als één spraakklank worden uitgesproken.

Dubbele klinkers						
AI	EI	OI	YI	OY	AY	EY
αι	ει	οι	υι	ου	αυ	ευ
/e/	/ie/	/ie/	/ie/	/oe/	/af//av/	/ef//ev/

2.6. De uitspraak van de letters – Η προφορά των γραμμάτων

2.6.1. Alle /ie (i)/

De klinkers **ι, η, υ** of de dubbele klinkers **ει, οι, υι** worden als **ie**-klank uitgesproken. In de Nederlandse taal zijn er verschillende schrijfwijzen voor de **ie**-klank. Soms schrijf je: **i, ie of y**:

- **ιδέα** - /iedea/ idee, **ήλιος** - /ilios/ zon
- **υπόθεση** - /yphosie/ hypothese
- **είκοσι** - /iekosie/ twintig
- **οικονομία** - /iekonomia/ economie, **υιός** - /ieos/ zoon

2.6.2. Alle /e/

De klinker **ε** en de dubbele klinker **αι** worden als korte **/è/** uitgesproken:

- **εγωισμός** - /egoismos/ egoïsme
- **Αίγυπτος** - /Egyptos/ Egypte

2.6.3. Alle /o/

De klinkers **ο** en **ω** worden als korte **/o/** uitgesproken:

- **όνειρο** - /oniero/ droom, **ώρα** - /ora/ tijd

2.7. Dubbele of tweeklanken klinkers αυ, ευ en ου – Τα δίψηφα φωνήεντα αυ, ευ, και ου

De dubbele klinkers **αυ**, en **ευ**, worden op twee manieren uitgesproken:

2.7.1. Ze worden respectievelijk als /af/, /ef/ uitgesproken vóór de medeklinkers:

γκ, θ, κ, ξ, π, σ, τ, φ, χ

- **αυτός** - /aftos/ hij
- **ευχαριστώ** - /efxaristo/ bedankt

2.7.2. Ze worden als /av/, /ev/ uitgesproken vóór alle klinkers en de medeklinkers: β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ:

- **αύριο** - /avrio/ morgen
- **ευγένεια** - /evgenia/ beleefdheid

2.7.3. De dubbele klinker ου wordt als /oe/ uitgesproken:

- **Βουκουρέστι** - /Voekoeresti/ Boekarest, **κουδούνι** - /koedoenie/ bel

2.8. Dubbele of tweeklanken medeklinkers – Δίψηφα σύμφωνα

Twee opeenvolgende medeklinkers die als één spraakklank worden uitgesproken:

2.8.1. De twee letterteken medeklinker μπ wordt als /b/ (zoals in **bier**) uitgesproken:

a. Wanneer deze aan het begin van het woord staat:

- **μπαλόني** - /balloni/ ballon, **μπακάλικο** - /bakaliko/ kruidenier

b. Wanneer deze twee keer in eenzelfde woord voorkomt:

- **μπαμπούλας** - /baboelas/ boeman, **μπέμπα** - /beba/ baby

2.8.2 De twee letterteken medeklinker μπ wordt als /mb/ (zoals in **ambitie**) uitgesproken wanneer deze niet aan het begin van een woord staat:

- **ομπρέλα** - /o(m)brela/ paraplu, **καμπάνα** - /ka(m)bana/ klok

2.8.3. De twee letterteken medeklinker **ντ** wordt als **/d/** (zoals in **dames**) uitgesproken:

a. Wanneer deze aan het begin van het woord staat:

- **ντάλια** - /dalia/ dahlia, **ντύνομαι** - /dienome/ zich aankleden

b. Wanneer deze twee keer in het woord voorkomt:

- **νταντεύω** - /dadevo/ oppassen

2.8.4. De twee letterteken medeklinker **ντ** wordt als **/nd/** (zoals in **onder**) uitgesproken wanneer deze niet aan het begin van een woord staat:

- **εντάξει** - /e(n)daksi/ akkoord, **αντένα** - /a(n)dena/ antenne

2.8.5. De twee letterteken medeklinker **γκ** wordt als **/g/** (zoals in **go** (EN)) uitgesproken:

a. Wanneer deze aan het begin van het woord staat:

- **γκαρόνι** - /garsoni/ kelner, **γκόμενα** - /gomena/ vriendin, scharrel

b. Wanneer deze vooraf wordt gegaan door een medeklinker:

- **εμπάργκο** - embargo

2.8.6. De twee lettertekens medeklinkers **γκ** of **γγ** worden als **/ng/** (zoals in **bingo**) uitgesproken, wanneer deze niet aan het begin van een woord staan:

- **άγκυρα** - /a(n)gira/ anker, **συγκρατώ** - /sie(n)grato/ beheersen,
- **αγγειογραφία** - /a(n)giografia/ vaasschildering

Opmerking

Er is geen grammaticale regel noch voor de aanwezigheid van de neusklank **m** en **n** vóór de twee lettertekens medeklinkers **μπ** - **b**, **γκ/γγ** - **g** en **ντ** - **d**, noch voor de sterkte van het accent van de neusklanken **m** en **n**. Dit is namelijk afhankelijk van sociolinguïstieke factoren van de spreker.

2.8.7. De twee lettertekens medeklinkers **τσ** wordt als **/ts/** uitgesproken zoals in het woord **iets**:

- **τσάντα** - /tsa(n)da/ handtas, **τσαγκάρης** - /tsa(n)garis/ schoenmaker

2.8.8. De twee lettertekens medeklinkers **τζ** wordt als **/j/** uitgesproken zoals in het woord **jungle**:

- **τζάκι** - /dzaki/ de haard, **τζιτζικας** - /dzietziekas/ cicade

2.9. Tweeklanken klinkers – Δίφθογγοι

De twee opeenvolgende klinkers worden apart gelezen:

a. Als ze geen dubbele klinker vormen:

- **αι**: a + ie - **αηδόνι** - /aidonie/ nachtegaal
- **οη**: o+ie (**klemtoon op ο**) - **ανόητος** - /anoitos/ dwaas

b. Wanneer ze normaal wel een dubbele klinker vormen, maar de klemtoon op de eerste letter van de lettergreep ligt of als er een trema op de tweede klinker staat:

- **άι-αϊ**: a+ie (klemtoon ligt op a of er is een trema)
- **Μάιος** - /maios/ mei, **νάιλον** - /nailon/ van nylon, **γάιδαρος** - /gaidaros/ ezel
- **αϊτός** - /aitos/ adelaar, **καϊκι** - /kaikie/ klein bootje
- **οι** - o+ei (klemtoon op ο eerste letter)
- **κορόιδο** - /koroido/ het mikpunt, **de speelbal**, **οί** - /soie/ familie

2.10. Letters die niet uitgesproken worden – Γράμματα που δεν προφέρονται

Sommige letters worden niet uitgesproken:

a. De **υ** in de combinatie **ευ** vóór de letters **β**, **φ** wordt niet uitgesproken:

- **ευφυΐα** - /efyia/ intelligentie
- **ευφορία** - /eforia/ euforie, **Εύβοια** - /Evia/ Griekse eiland in de Egeïsche Zee

b. Twee dezelfde opeenvolgende medeklinkers worden in het Grieks als een enkele uitgesproken, een uitzondering hierop is de letter **γ** die als **g** (**go** (EN)) of **ng** wordt uitgesproken:

- **γράμμα** - zoals /grama/ brief, **εγγύηση** - /e(n)gyisi/ garantie

c. De letter **π** in de combinatie **μπτ** wordt niet uitgesproken:

- **άκαμπτος** - /akantos/ onbuigzaam
- **άμεμπτος** - /amemos/ onbesproken
- **Πέμπτη** - /pempti/ donderdag

2.11. Woorden die op **v** eindigen – Λέξεις με κατάληξη –v

Indien een woord op een **v** eindigt en het volgende woord begint met een van de letters **π, τ, κ**, dan worden deze letters evenredig als **/b/, /d/, en /g/** (**go** (EN)) uitgesproken:

- **δεν πηγαίνω** - /den bigeno/ Ik ga niet
- **στην ταβέρνα** - /stin daverna/ In de taverne
- **τον καθηγητή** - /ton gathigiti/ de docent

Indien een woord op een **v** eindigt en het volgende woord begint met een van de letters **ξ, ψ**, dan worden deze letters evenredig als **/gz/, en /bz/** uitgesproken:

- **την ξέρετε** - /tin gzerete/ kent u haar
- **τον ψάχνετε** - /ton bzachnete/ zoekt u hem

2.12. De letter **γ** vóór de letter **χ** – Το γράμμα **γ** πριν από το γράμμα **χ**

Indien direct na de letter **γ** een **χ** komt dan wordt deze als de Griekse medeklinker **v** uitgesproken:

- **συγχαρητήρια** - /syngaritiria/ gefeliciteerd
- **σύγχρονος** - /synchronos/ modern

2.13. De letters **κ, γ, χ, γγ /γκ** – Τα γράμματα **κ, γ, χ, γγ /γκ**

De medeklinkers **κ, γ, χ, γγ/γκ** worden anders uitgesproken vóór de klinkers **/e/ (ε, αι)** en alle **/ie/ (ι, η, υ, οι, ει, υι)**. Tussen de medeklinker en de klinker wordt dan een zachte **/i/ (i)** uitgesproken:

- **κⁱ**: **κερί** - /kⁱeri/, **κήπος** - /kⁱipos/
- **γⁱ**: **νέρος** - /jⁱeros/, **γη** - /jⁱi/
- **χⁱ**: **χέρι** - /chⁱeri/, **χυμός** - /chⁱymos/
- **γκ** of **γγ**: **άγκυρα** - /a(n)gⁱira/, **άγγελος** - /a(n)gⁱelos/

Dezelfde medeklinkers vóór de klinkers **a(α), o(ο,ω), oe(ου)** worden gewoon uitgesproken:

- **κ**: **κάτι** - /kati/, **κόμμα** - /koma/, **κουτί** - /koeti/, **κρασί** - /krasi/
- **γ**: **γάλα** - /gala/, **γόμα** - /goma/, **άλογο** - /alogo/, **γραφείο** - /grafio/
- **χ**: **χαρά** - /chara/, **χορός** - /choros/, **έχουμε** - /echoeme/
- **γκ** of **γγ**: **αγκαλιά** - /a(n)galia/, **εγγόνι** - /e(n)goni/, **αγγούρι** - /a(n)goeri/

2.14. De letter **σ** – Το γράμμα **σ**

De letter **σ** wordt op twee manieren uitgesproken. Als **/s/**:

- **σώμα** - /soma/ lichaam, **Στάθης** - /Stathis/

Als **/z/**: wanneer een van de letters **β, γ, δ, μ, ν, λ, ρ, μπ, ντ, π** de letter **σ** volgt:

- **σμήνος** - /zminos/ zwerm, **οσμή** - /ozmie/ geur,
- **ισλαμιστής** - /izlamistis/ een fundamentalistische moslim

De uitspraak van sigma **σ /s/** tussen twee klinkers blijft **/s/** en wordt geen **/z/** zoals in het Nederlands vaak gebeurt:

- **νόσος** - /nosos/ ziekte

2.15. Samensmelting van twee klinkers tot één spraakklank – Συνίζηση

Wanneer twee klinkers naast elkaar staan en deze als één spraakklank worden uitgesproken, dan spreken we van de samensmelting van twee klinkers. Een samensmelting van twee klinkers gebeurt meestal wanneer de eerste letter van de twee letters een **ι, η, υ, ει, οι** of een **ε, αι** is en de tweede letter een **α** of **ο** is:

- **χρο-νι-ά** → **χρο-νιά/ βο-ή-θει-α** → **βο-ή-θεια**
- **σχο-λει-ό** → **σχο-λειό/ ά-γι-ος** → **ά-γιος**
- **γιατρός – ελιά – δουλειά – παλιό – μηλιά**

Wanneer er een samensmelting van de klinkers **ε, αι** plaats vindt, werd de **ε** vroeger als **/è/** uitgesproken maar in het Nieuwgrieks wordt deze als een **ι /ie/** uitgesproken en geschreven:

- **γε-νε-ά** → **γε-νιά/ πα-λαι-ά** → **πα-λιά/ εννέα - εννιά**

2.16. Samentrekking van klinkers – Συναίρεση

Wanneer twee dezelfde klinkers naast elkaar staan worden deze samengetrokken. In plaats van twee dezelfde spraakklanken uit te spreken, wordt één spraakklank geschreven en gesproken. Dit is belangrijk bij het vervoegen van een bepaalde categorie werkwoorden (zie hoofdstuk werkwoorden):

- **ακούουν** → **ακούν/ κλαίετε** → **κλαίτε**

Wanneer de twee klinkers niet hetzelfde zijn overheerst de sterkste. Het sterkste is de klinker **α**.

De sterktevolgorde van klinkers is: **α > ο > ου > ε > ι**:

- **λέεις** → **λες**   **ε > ει**
- **ακούετε** → **ακούτε**   **ου > ε**
- **χρεωστώ** → **χρωστώ**   **ω > ε**
- **δεκαέξι** → **δεκάξι**   **α > ε**
- **Θεόδωρος** → **Θόδωρος** **ο > ε**

3. AFSTOTING VAN SLOTKLINKERS – ΕΚΘΛΙΨΗ

Meestal wordt de slotklinker afgestoten als het volgende woord met dezelfde klinker begint.

Dat gebeurt bij:

a. De lidwoorden **το, του, τα**:

- **Τ' όνομά του είναι Νίκος. (το όνομα)**
- Zijn naam is Nikos.
- **Τ' ομορφονιού η κοπέλα. (του ομορφονιού)**
- De vriendin van de knappe jongeman.
- **Τ' άλλα κορίτσια. (Τα άλλα)**
- De andere meisjes.

b. De partikels **θα, να**:

- **Θ' αρχίσετε αύριο. (θα αρχίσετε)**
- U zult morgen beginnen.
- **Πρέπει ν' αφήσετε τα πράγματα εδώ. (να αφήσετε)**
- Jullie moeten de spullen hier laten.

c. De persoonlijk voornaamwoorden **με, σε, το, τα**:

- **Μ' ενόχλησε πολύ το γεγονός. (με ενόχλησε)**
- Ik ergerde me erg aan die gebeurtenis.
- **Σ' ενδιαφέρει ο Νίκος; (σε ενδιαφέρει)**
- Ben je geïnteresseerd in Nikos?
- **Τ' ομολόγησες στην αστυνομία; (το ομολόγησες)**
- Heb je het opgebiecht bij de politie?

d. De voorzetsels **από, με, σε, για, κατά, παρά:**

- **Μ' εμένα ήρθε και όχι μ' εσένα. (με εμένα)**
- Ze kwam met mij mee en niet met jou.
- **Θέλω απ' όλους ένα χειροκρότημα. (από όλους)**
- Ik wil van iedereen applaus.

e. De voornaamwoorden **μου, σου** als ze voor woorden staan die met **α** of **ο** beginnen:

- **Μ' αρέσει η Ελλάδα. (μου αρέσει)**
- Ik vind Griekenland mooi.
- **Σ' άνοιξε την πόρτα; (σου άνοιξε)**
- Deed hij de deur voor je open?

f. Soms wordt de slotklinker afgestoten (**αποκοπή**) ook als het volgende woord met een medeklinker begint en wordt op de plaats waar de letter weg is gevallen een apostrof geschreven:

- **Φέρ' το. (φέρε το)** - Breng het.
- **Κλείσ' το (κλείσε το)** - Sluit het.
- **Απ' την Αθήνα. (από την)** - Vanuit Athene.
- **Μες στο τρελάδικο. (μέσα στο)** (uitzonderingen daargelaten)
- In het gekkenhuis.

4. HET WEGVALLEN VAN DE BEGINKLINKERS – ΑΦΑΙΡΕΣΗ

Wanneer een woord eindigt op een klinker en het volgende woord met de letter **ι** of **ε** of een van de andere **ι** of **ε** klanken met een accent begint, dan wordt de klinker van het tweede woord, dat meestal een werkwoord is, weggelaten en wordt alleen een accent geschreven. Dat gebeurt alleen wanneer het eerste woord een van de volgende opties is:

a. Persoonlijk voornaamwoord, hierbij krijgt de laatste letter van het persoonlijk voornaamwoord ook een accent:

- **Μού 'φερε καφέ και ζάχαρη. (μου έφερε)**
- Hij bracht me koffie en suiker.
- **Εσύ 'σαι Μαριώ; (εσύ είσαι)**
- Ben jij Marjo?

b. Het vragend voornaamwoord **πού:**

- **Πού 'ναι ο Γιάννης; (πού είναι)** - Waar is Giannis?

c. Het betrekkelijk voornaamwoord **που**. Het accent wordt naar het betrekkelijk voornaamwoord verplaatst:

- **Αυτόν πού 'δες τον λένε Ανδρέα. (που είδες)**
- Degene die je zag wordt Andreas genoemd.
- **Η Μαρία, πού 'ναι λογίστρια, είναι Ολλανδέζα. (που είναι)**
- Maria, die boekhoudster is, is een Nederlandse.
- **Πού 'λεγες ότι δεν σε ξέρει. (πού έλεγες)**
- Dat je zei dat hij jou niet kent.

d. De partikels **θα** en **να:**

- **Θα 'ρθω απόψε στις εννιά η ώρα. (θα έρθω)**
- Ik zal vanavond om negen uur komen.
- **Να 'μαστε πάλι εδώ Ανδρέα. (να είμαστε)**
- Dat we hier weer zijn Andreas.

5. LETTERGREPEN – ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Een lettergreep is een deel van een woord. Lettergrepen worden van rechts naar links geteld, dus wat in het Nederlands als laatste lettergreep wordt beschouwd, is in het Grieks de eerste lettergreep.

Woorden kunnen in lettergrepen gesplitst worden:

- **Λήγουσα** - de laatste lettergreep.
- **Παραλήγουσα** - de op één na laatste lettergreep van achter.
- **Προπαραλήγουσα** - de op twee na laatste lettergreep (derde lettergreep van achter).
- **Αρχική** - de eerste lettergreep.

Het woord 'μόνοτονος –monotoon' in lettergrepen gesplitst			
αρχική	προπαραλήγουσα	παραλήγουσα	λήγουσα
μο	νό	το	νος

De regels om woorden in lettergrepen te splitsen:

5.1. Twee klinkers die onmiddellijk op elkaar volgen worden gesplitst als die geen twee letterteken (dubbele klinker) vormen:

- **α-ε-ρο-πό-ρος**

5.2. Een medeklinker tussen twee klinkers hoort bij de tweede klinker:

- **έ-λα, πά-με, λέ-γε**

5.3. Twee medeklinkers tussen twee klinkers horen bij de tweede klinker. Indien een Grieks woord met deze medeklinkers kan beginnen:

- **ο-λό-κλη-ρος - κλίμα, κα-τά-χρη-ση - χρήσιμος**
- **κα-πνί-ζω - πνεύμα**

Als dit niet kan, worden de medeklinkers gesplitst. De eerste medeklinker hoort bij de eerste klinker en de tweede medeklinker bij de tweede klinker:

- **αρ-χι-κός, στάθ-μη, πράγ-μα**

Geen enkel Grieks woord begint met de medeklinkers: **ρχ, θμ, γμ**

5.4. Drie medeklinkers tussen twee klinkers horen bij de tweede klinker, mits een Grieks woord met de eerste twee van deze medeklinkers kan beginnen:

- **κά-στρο - σταματώ, ά-σπρος - σπάζω**

Als dit niet kan, dan hoort de eerste medeklinker bij de eerste klinker en de andere medeklinkers bij de tweede klinker:

- **άν-θρω-πος, εκ-στρα-τεί-α**

Geen enkel Grieks woord begint met de medeklinkers: **νθρ, κστ**

5.5. Twee dezelfde medeklinkers worden altijd gesplitst:

- **θά-λασ-σα, άγ-γε-λος**

5.6. De twee letterteken medeklinkers **μπ, ντ, γκ** en de twee letterteken klinkers **αι, ου, αυ, ευ, άι, ια** worden niet gesplitst:

- **αί-μα, νε-ράι-δα, ά-πια-στος, ναύ-της, α-μπέ-λι, πέ-ντε**

5.7. Als een woord op een -ς of -ν eindigt, dan hoort de -ς of -ν bij de vorige lettergreep:

- **α-γο-ρα-στής, πα-ρόν**

6. HET ÉÉNACCENTSYSTEEM - TO MONOTONIKO SYSTHMA

6.1. De klemtoon staat altijd op één van de laatste drie lettergrepen.

Woorden 'μονότονος' en 'ξυλοκόπος - houthakker' in lettergrepen spitsen			
lettergrepen	op twee na laatste	op een na laatste	laatste
μο	νό	το	νος
ξυ	λο	κό	πος

6.2. Elk woord met meer dan één lettergreep krijgt een accent. Het accent staat altijd op een klinker. De klemtoon ligt altijd op de lettergreep met het accent:

- **καλός** – goed, **άσχημος** - lelijk

6.3. Eenlettergrepige woorden krijgen geen accent:

- **τι** – wat, **και** - en

Tweelettergrepige woorden die als eenlettergrepig woord worden uitgesproken krijgen óók geen accent:

- **μια** – een, **δυο** – twee, **ποιος** - wie

Let wel op

De woorden **μία** en **δύο** (met accent) worden met nadruk gebruikt, terwijl **μια** en **δυο** (zonder accent) zonder nadruk worden gebruikt en als eenlettergrepig worden uitgesproken. De telwoorden **μία** en **δύο** krijgen altijd een accent:

- **Έχω δυο αδελφές.** (zonder nadruk) - Ik heb twee zusters.
- **θα ήθελα να πω δυο λόγια για να σας ευχαριστήσω.** (zonder nadruk)
- Ik wil graag nog een paar woorden van dank tot u richten.

6.4. De volgende eenlettergrepige woorden krijgen een accent:

a. Het woord **ή** (of), in tegenstelling tot het vrouwelijk lidwoord **η**:

- **Θα έρθεις εσύ ή η Μαρία;** - Kom jij of Maria?

b. De vragende bijwoorden **πώς** - hoe en **πού** - waar in vragende zinnen:

- **Πού είσαι;** - Waar ben je?
- **Πώς θέλετε τον καφέ σας;** - Hoe wilt u uw koffie?

6.5. Indien een van de dubbelklinkers **αι, ει, οι, υι, ου, αυ** en **ευ** een accent krijgt, dan staat het accent op de tweede klinker:

- **είναι, αυτοί, αύριο, εύκολος**

Indien het accent op de eerste klinker staat, of er staat een trema op de tweede klinker, dan worden de twee klinkers apart uitgesproken:

- **Μάιος** /Maios/, **γάιδαρος** /gaidaros/
- **αθεΐα** /atheia/, **γαϊδουράκι** /gaidouraki/

6.6. Een woord dat het accent heeft op de twee na laatste lettergreep (**προπαροξύτονες**) krijgt een tweede accent op de laatste lettergreep, wanneer het gevolgd wordt door een bezittelijk voornaamwoord en dit is het sterkste (**μου, σου, του, της, μας, σας, τους**). Wanneer dit het geval is ligt de klemtoon op de laatste lettergreep:

- **Ο άνθρωπος - Ο άνθρωπός μου.**
- **Ο σύντροφος - Ο σύντροφός σου.**

6.7.1. Als twee zwakke persoonlijke voornaamwoorden achter de gebiedende wijs staan en het accent in het werkwoord op de een na laatste lettergreep staat, dan krijgt het persoonlijk voornaamwoord dat achter het werkwoord staat een accent:

- **Δώσε μού το.**
- **Γράψε μού το.**

6.7.2. Wanneer de zwakke vorm achter de gebiedende wijs staat dat het accent heeft op de derde lettergreep van achteren, dan krijgt het woord een extra accent op de eerste lettergreep van achteren en dit is het sterkste:

- **Φώναξέ τες!** - Roep ze!
- **Μην εκμεταλλεύεσαι την εκπαιδευόμενη, αλλά πλήρωσέ την!**
- Buit de stagiaire niet uit, maar betaal haar!

6.8. De zwakke vorm van de tweede naamval van het persoonlijk voornaamwoord (**μου, σου, του, της, μας, σας, τους**) krijgt een accent om verwarring te voorkomen met het bezittelijk voornaamwoord.

Let op het verschil:

Het woord **μου** zonder accent is een bezittelijk voornaamwoord:

- **Η γυναίκα μου μιλούσε για την Ελένη.**
- Mijn vrouw praatte over Eleni.

Het woord **μού** met een accent is een persoonlijk voornaamwoord:

- **Η γυναίκα μου μιλούσε για την Ελένη.**
- De vrouw vertelde mij over Eleni.

6.9. Woorden die enkel uit hoofdletters bestaan, krijgen geen accent:

- **ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ & ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**
- GRAMMATICA & SYNTAXIS VAN DE NIEUWGRIEKSE TAAL

6.10. Woorden met twee lettergrepen die na weglating van een letter aan het einde van een woord één lettergreep overhouden, behouden hun klemtoon:

- **λίγ' απ' όλα - λίγα από όλα**
- **φέρ' το - φέρε το**

6.11. Bij werkwoorden die accentloos blijven na het wegvallen van een klinker, verspringt het accent naar het voorafgaande woord:

- **μού 'φερε (μου έφερε)** - hij bracht mij
- **θά 'θελα (θα ήθελα)** - ik zou graag willen

7. IEESTEKEN (INTERPUNCTIE) – ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ

7.1. Punt – Τελεία

In de onderstaande situaties wordt een punt gebruikt:

a. Aan het einde van een zin:

- **Κάθε μέρα πηγαίνω στον φούρνο.**
- Ik ga elke dag naar de bakker.

b. Afkortingen:

- **π.χ. (Παραδείγματος χάρη)** - bv. (bijvoorbeeld)
- **κ.ά. (και άλλα)** - etc.

c. Grote getallen met meer dan vier cijfers:

- **24.050 – 1.234.000**

In de onderstaande situaties wordt géén punt gebruikt:

a. Titels van boeken:

- **Το Χρονικό του Χρόνου**
- Een Korte Geschiedenis van de Tijd (Stephen Hawking)

b. Data:

- **Γεννήθηκα το 1960 στην Ελλάδα.**
- Ik ben in 1960 in Griekenland geboren.

7.2. Puntkomma (;) – Άνω τελεία (•)

Een puntkomma is een leesteken midden in een zin. Er is een belangrijk verband tussen de delen voor en na de puntkomma. De adempauze bij de puntkomma is minder lang dan bij een punt en langer dan bij een komma:

- **Αυτό δεν ήταν νίκη• ήταν θρίαμβος.**
- Dit was geen overwinning; het was een triomf.

7.3. Komma – Κόμμα

De komma is een korte adempauze in een zin. In de volgende gevallen wordt een komma gebruikt:

a. Tussen niet met voegwoorden verbonden namen en zinsdelen:

- **Χθες αγόρασα ψωμί, γάλα, καφέ και πορτοκάλια.**
- Gisteren kocht ik brood, melk, koffie en sinaasappels.

b. Rondom een verklaring of een bijstelling die iets meer vertelt over het zojuist genoemde:

- **Η θεά της σοφίας, η Αθηνά, ήταν προστάτιδα της Αθήνας.**
- De godin van de wijsheid, Athena, was de beschermgodin van Athene.
- **Η Ιθάκη, το νησί του Οδυσσέα, είναι στο Ιόνιο Πέλαγος.**
- Ithaka, het eiland van Odysseus, ligt in de Ionische Zee.

c. Bij aanspreekvorm (vijfde naamval):

- **Στάθη, μου δίνεις το αλάτι;**
- Stathis, zou je mij het zout willen geven?
- **Γιατί, κύριε Καβάφη, δεν ήρθατε;**
- Waarom, meneer Kavafis, bent u niet gekomen?

d. Soms kan de komma naar eigen keuze geplaatst worden. Dus, plaats een komma waar je bij gewoon spreken of lezen een pauze hoort of voelt.

e. Tussen een bijzin en een hoofdzin wordt een komma geplaatst:

e.1. Conditionele bijzinnen (beginnend met een voegwoord: **αν, εάν** etc.):

- **Αν με χρειαστείς, πάρε με τηλέφωνο.**
- Als je me nodig hebt, bel je me.

e.2. Temporele bijzinnen (beginnend met een voegwoord: **όταν, αφού** etc.):

- **Όταν ακούει αυτό το τραγούδι, δακρύζει.**
- Wanneer hij dat liedje hoort, krijg hij tranen in zijn ogen.

e.3. Causale bijzinnen (beginnend met een voegwoord: **γιατί, επειδή** etc.):

- **Ματαίωσε το ταξίδι του, επειδή τα τρένα είχαν απεργία.**
- Hij heeft zijn reis geannuleerd, omdat het treinpersoneel staakte.

e.4. Bijzinnen van doel (beginnend met een voegwoord: **για να, να** etc.):

- **Πήγαμε στην Ολλανδία, για να επισκεφτούμε τα παιδιά μας.**
- Wij gingen naar Nederland om onze kinderen te bezoeken.

e.5. Tegenstellende bijzinnen (beginnend met het voegwoord **αλλά**):

- **Έψαξα παντού, αλλά δεν τον βρήκα.**
- Ik heb overal gezocht, maar ik heb hem niet gevonden.

e.6. Betrekkelijke bijzinnen (beginnend met een voegwoord: **όποιος, ο οποίος, -α, -ο, όπως** etc.):

- **Όποιος κι αν έρθει, δεν πρόκειται να του ανοίξω την πόρτα.**
- Wie er ook komt, ik doe de deur in geen geval open.

e.7. Consecutieve bijzinnen (beginnen met een voegwoord: **ώστε** etc.):

- **Μιλούσε τόσο σιγά, ώστε δεν τον άκουγα.**
- Hij praatte zo zacht, dat ik hem niet kon horen.

Wij zetten geen komma bij:

a. Bijzinnen die beginnen met een voegwoord: **ότι, πως, που** etc. en als onderwerp/lijdend voorwerp of betrekkelijk voorwerp van de zin dienen:

- **Μου είπε χθες ότι δεν θα έρθει.**
- Hij vertelde me gisteren dat hij niet zou komen.
- **Είναι κρίμα που θα φύγεις.**
- Het is jammer dat je weg gaat.

Maar bij een bijstelling wordt wel een komma geschreven:

- **Άκουσα μια δυσάρεστη είδηση, ότι πέθανε ο Γιώργος.**
- Ik hoorde het trieste nieuws dat George gestorven is.

b. Aarzelende bijzinnen (beginnend met het voegwoord: **μην, μήπως**):

- **Φοβήθηκα μήπως δεν έρθεις.**
- Ik was bang dat je niet zou komen.

c. Indirecte vragende zinnen:

- **Με ρώτησε αν θέλω γάλα στον καφέ μου.**
- Ze vroeg me of ik melk wilde in mijn koffie.

d. Zinnen die als onderwerp, lijdend voorwerp of naamwoordelijk gezegde worden gebruikt:

- **Κάνω ό,τι νομίζω σωστό.**
- Ik doe wat ik denk dat juist is. (lijdend voorwerp)

e. Bijzinnen die ingeleid worden door: **να, και, ούτε, μήτε, ή, είτε** etc.

7.4. Vraagteken (?) – Ερωτηματικό (;)

Het vraagteken wordt geplaatst aan het einde van een vraagzin om duidelijk te maken dat het een vraag is. Dit wordt alleen gedaan bij directe vragen, bij indirecte vragen is geen vraagteken nodig:

- **Τι ώρα είναι;** - Hoe laat is het?
- **Η Μαρία με ρώτησε τι ώρα ήταν.** - Maria vroeg me hoe laat het was.

7.5. Uitroepeteken – Θαυμαστικό

Een uitroepeteken wordt gebruikt als iets wordt geroepen of als iemand een heftige emotie voelt, zoals boosheid, bewondering, of verbazing. De volgende zin na het uitroepeteken begint met een hoofdletter:

- **Τι ωραίο δώρο!** - Wat een mooi cadeau!

Zinnen die in de gebiedende wijs staan, krijgen vrijwel altijd een uitroepeteken:

- **Βοήθα με!** - Help mij!

Uitroepetekens worden ook gebruikt bij vraagzinnen die een van de bovenstaande emoties oproept:

- **Βρε συ, τι έκανες χτες!** - He, wat heb je gisteren gedaan!

7.6. Dubbele punt – Διπλή τελεία

Na een dubbele punt komt meestal een opsomming:

- **Το καλοκαίρι έχει τρεις μήνες: τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.**
- De zomer heeft drie maanden: juni, juli en augustus.

of een uitleg:

- **Στη γιορτή του προσωπικού ήταν όλοι: ο διευθυντής, οι προϊστάμενοι κι οι υπάλληλοι.**
- Iedereen was op het personeelsfeest: de directeur, afdelingshoofden en de medewerkers.

of een citaat:

- **Ο Λεωνίδας είπε: «Μολών λαβέ!».**
- Leonidas zei: "Kom ze halen!"

of na het woord εξής:

- **Χρειάζομαι τα εξής: ένα λεξικό, μια γραμματική και ένα βιβλίο ασκήσεων.**
- Ik heb het volgende nodig: een woordenboek, een grammaticaboek en een oefeningboek.

Het eerste woord na de dubbele punt krijgt meestal geen hoofdletter, tenzij het een hoofdletterwoord is, zoals een naam. Na de dubbele punt schrijf je wel een hoofdletter als er een volledige zin geciteerd wordt.

7.7. Haakjes – Παρένθεση

Tussen haakjes wordt een verduidelijking of verklaring gezet:

- **Ο οργανισμός τηλεπικοινωνιών Ελλάδας (ΟΤΕ) ιδρύθηκε το 1949.**
- Het telefoonbedrijf van Griekenland (OTE) is in 1949 opgericht.
- **Ο Σεφέρης (Σμύρνη, 1900 - Αθήνα, 1971) είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές.**
- Seferis (Smyrna, 1900 - Athene, 1971), is een van de belangrijkste Griekse dichters.

Een toevoeging wordt tussen haakjes gezet:

- **Όταν την άκουσα να μιλά (δεν θα το ξεχάσω ποτέ) την ερωτεύτηκα.**
- Toen ik haar hoorde praten (wat ik nooit zal vergeten) werd ik verliefd op haar.

De haakjes worden ook gebruikt voor literatuurverwijzingen of andere verwijzingen in de tekst:

- **Δεν υπάρχουν γεγονότα παρά μόνο ερμηνείες. (Νίτσε)**
- Er bestaan geen feiten alleen interpretaties. (Nietzsche)

7.8. Aanhalingstekens ("") – Εισαγωγικά (« »)

Aanhalingstekens worden gebruikt om aan te geven dat een uitspraak, citaat of een zin letterlijk wordt weergegeven. Komma en punt worden buiten de aanhalingstekens geplaatst, vraagteken en uitroepetekens binnen de aanhalingstekens. De eerste letter van het woord binnen de aanhalingstekens wordt met hoofdletter geschreven:

- **Ο Ηράκλειτος είπε: «Όλα βρίσκονται σε κίνηση, τίποτα δεν μένει το ίδιο.»**
- Heraclitus zei: "Alles stroomt en niets is blijvend." - "Alles is in beweging niets ligt vast."

Wanneer een citaat in een citaat staat, gebruiken we deze aanhalingstekens (""):

- **Ο φίλος μου μού είπε: «Θυμάμαι ακόμα ότι κάποιος φώναξε "να ζήσουν οι νεόνυμφοι" όταν σηκώναμε ένα ποτήρι για την ευτυχία των νεόνυμφων.»**
- Mijn vriend zei tegen mij: "Ik weet nog dat iemand 'leve het bruidspaar' riep, toen we het glas hieven op het jonge bruidspaar."

7.9. Gedachtenpunten – Αποσιωπητικά

Gebruik drie puntjes om een onderbreking in je tekst aan te geven:

a. De lezer moet zelf de zin of de gedachte in de zin aanvullen:

- **Τι να σου πω, ό,τι και να κάνεις θα...**
- Wat kan ik zeggen, wat je ook doet je zult...

b. Je wilt iets zeggen dat verbazingwekkend of gewaagd is:

- **Την είδα σήμερα, ήταν μια... κοπέλα.**
- Ik zag haar vandaag, zij was een ... meisje.

Opmerking

Waar in het Nederlands een leesteken wordt gezet, wordt dit ook meestal in het Grieks gedaan.

TWEEDE HOOFDSTUK

Het morfologisch systeem van de Griekse taal

Morfologie of vormleer is de leer van de woordvorming, hun verbuigings- en vervoegingsvormen en afleidingen.

WOORDSOORTEN – ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Een woordsoort is een lexicale categorie die naar hun betekenis, vorm (morfologisch) of functie (syntactisch) gemeenschappelijke kenmerken hebben. De traditionele Griekse grammatica onderscheidt tien woordsoorten, zes verbuigbaar, vervoegbaar en vier onverbuigbaar. Het kan voorkomen dat een woord de functie aanneemt van een andere woordsoort dan waartoe het in eerste instantie behoort. We hebben voornaamwoorden die als bijvoeglijke naamwoorden kunnen functioneren of bijwoorden die de functie van voegwoord aannemen.

	Verbuigbare en vervoegbare woordsoorten	Τα κλιτά μέρη του λόγου
1	De lidwoorden	Τα άρθρα
2	De zelfstandige naamwoorden	Τα ουσιαστικά
3	De bijvoeglijke naamwoorden	Τα επίθετα
4	De voornaamwoorden	Οι αντωνυμίες
5	De werkwoorden	Τα ρήματα
6	De deelwoorden	Οι μετοχές

	Onverbuigbare woordsoorten	Τα άκλιτα μέρη του λόγου
7	De bijwoorden	Τα επιρρήματα
8	De voorzetsels	Οι προθέσεις
9	De voegwoorden	Οι σύνδεσμοι
10	De tussenwerpsels	Τα επιφωνήματα

Elk verbuigbaar, vervoegbaar woord bestaat uit twee delen: de stam en de uitgang.

Verbuigbare en vervoegbare woorden	woord	stam	uitgang
Het zelfstandig naamwoord	γιατρός	γιατρ-	-ός
Het bijvoeglijk naamwoord	όμορφος	όμορφ-	-ος
Het voornaamwoord	αυτός	αυτ-	-ός
Het werkwoord	αγαπώ	αγαπ-	-ώ
Het deelwoord	αγαπημένος	αγαπημέν -	-ος

De laatste letter van de stam wordt stamslotletter genoemd:

- **αγαπ-ώ, γιατρ-ός** (π en ρ zijn de stamslotletters van de stammen)

Alle verbuigbare woorden hebben naamvallen. Verandering van de uitgang van deze woorden gebeurt door verandering in de naamval, in het geslacht en in het getal (enkelvoud/meervoud).

De vervoegbare werkwoorden hebben persoonsvormen. Verandering van de uitgang van de werkwoorden gebeurt door verandering in de persoonsvorm, tijd, aspect, modaliteit van het erkwoord (aantonende wijs, gebiedende wijs etc.) vorm (actieve/passieve) en het getal (enkelvoud/meervoud).

1. DE LIDWOORDEN – ΤΑ ΑΡΘΡΑ

Er zijn twee soorten lidwoorden: het bepaald lidwoord en het onbepaald lidwoord

Zie als voorbeeld de onderstaande woorden:

- **Ο άντρας - η γυναίκα - το παιδί**
- De man - de vrouw - het kind
- **Ένας άντρας - μια γυναίκα - ένα παιδί**
- Een man - een vrouw - een kind

De woorden **ο, η, το**, die voor een zelfstandig naamwoord staan, zijn bepaalde lidwoorden. De woorden **ένας, μια, ένα** die voorafgaand aan een zelfstandig naamwoord staan, zijn onbepaalde lidwoorden. De lidwoorden moeten overeenkomen met het zelfstandig naamwoord in geslacht, getal en naamval.

Verschillen tussen Nederlands en Grieks

In het Nederlands onderscheiden we de bepalende lidwoorden **de** en **het**. Alle **het** woorden zijn onzijdig. **De** woorden zijn te onderscheiden in mannelijk en vrouwelijke woorden. Het onbepaald lidwoord **een** komt voor alle geslachten.

1.1. Het bepaald lidwoord – Το οριστικό άρθρο

We onderscheiden drie bepaalde lidwoorden, één mannelijk, één vrouwelijk en één onzijdig.

Als het zelfstandig naamwoord mannelijk is krijgt het een mannelijk lidwoord, als het zelfstandig naamwoord vrouwelijk is krijgt het een vrouwelijk lidwoord en als het zelfstandig naamwoord onzijdig is krijgt het een onzijdig lidwoord.

Het bepaald lidwoord							
Enkelvoud - Ενικός				Meervoud - Πληθυντικός			
Naamval	Mannelijk	Vrouwelijk	Onzijdig		Mannelijk	Vrouwelijk	Onzijdig
Eerste	ο	η	το	1 ^{ste}	οι	οι	τα
Tweede	του	της	του	2 ^e	των	των	των
Vierde	το(ν)	τη(ν)	το	4 ^e	τους	τις	τα
Vijfde	-	-	-	5 ^e	-	-	-

De derde naamval, datief, wordt in het Nieuwgrieks niet meer gebruikt, met uitzondering van enkelen vaste uitdrukkingen:

- **Απόδοτε τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ.**
- Geeft dan de keizer wat des keizers is en aan God wat van God is.

Wanneer wordt het bepaald lidwoord gebruikt:

a. Als er over iemand of iets wordt gesproken wat bij onze gesprekspartners bekend is of het is al eerder genoemd:

- **Η μητέρα πήγε στον φούρνο.** - De moeder ging naar de bakker.
- **Το χωριό είναι πολύ όμορφο.** - Het dorp is erg mooi.

b. Eigennamen krijgen verplicht een bepaald lidwoord:

- **Ο Νίκος είναι από την Ελλάδα.** - Nikos komt uit Griekenland.
- **Η Αθήνα είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας.** - Athene is de hoofdstad van Griekenland.

De eigennamen krijgen geen lidwoord in het Nederlands, in het Grieks wel:

- Namen: **Ο Νίκος** - Nikos
- Landen: **Οι Κάτω Χώρες** - Nederland
- Maanden: **Ο Ιανουάριος** - januari

1.1.1. Indien het onzijdig bepaald lidwoord **το** vóór een bijwoord of een hele zin staat (meestal bijzinnen die beginnen met **να** of **ότι**), dan vervullen ze dezelfde functie als een zelfstandig naamwoord (dus kunnen ze als onderwerp, lijdend voorwerp etc. dienen):

- **Δεν μιλάω για το χτες, μιλάω για το αύριο.**
- Ik praat niet over het verleden, maar over de toekomst.
- **Το ότι ο Νίκος θα έρθει στη γιορτή μου, είναι πολύ σημαντικό για μένα.**
- Het feit dat Nikos op mijn verjaardag zal komen, is voor mij erg belangrijk.

1.1.2. Zelfstandige naamwoorden na de koppelwerkwoorden **λέγομαι** - heten, **ονομάζομαι** - heten en **καλούμαι** - geroepen worden, krijgen geen lidwoord:

- **Ονομάζομαι Στάθης Παπαλουκάς.** - Ik heet Stathis Papaloukas.

Dat gebeurt omdat **Στάθης Παπαλουκάς** het naamwoordelijk deel van het gezegde is.

1.1.3. In de vijfde naamval krijgen zelfstandige naamwoorden geen lidwoord:

- **Γεια σου, Μαρία.** - Dag, Maria.
- **Μαρία, έλα εδώ σε παρακαλώ.** - Maria, kom hier heen alsjeblieft.

1.1.4. Achternamen krijgen meestal geen lidwoord als er voornamen aan voorafgaan. Wanneer achternamen ook een lidwoord krijgen, geeft dat aan dat er over een bekend persoon gesproken wordt:

- **Με πήρε τηλέφωνο ο Νίκος ο Γκώνιας και όχι ο Νίκος ο Λαζάρου.**
- Nikos Gonias belde mij en niet Nikos Lazarou.

1.1.5. In gesproken taal wordt het lidwoord weggelaten vóór de namen van vertrekplaatsen of bestemmingen:

- **Το αεροπλάνο για (το)Λονδίνο αναχωρεί σε 30 λεπτά.**
- Het vliegtuig naar London vertrekt over 30 minuten.
- **Η πτήση 313 από (την) Αθήνα έχει 10 λεπτά καθυστέρηση.**
- De vlucht 313 uit Athene heeft 10 minuten vertraging.

1.1.6. Voorafgaand aan een zelfstandig naamwoord dat algemeen wordt gebruikt (een verzameling van gelijksoortige zelfstandigheden noemt), wordt ook een lidwoord geplaatst:

- **Ο άνθρωπος είναι από τη φύση του πολιτικό ζώο.**
- De mens is van nature een sociaal wezen.

1.2. Het onbepaald lidwoord – Το αόριστο άρθρο

Er zijn drie onbepaalde lidwoorden, één mannelijk, één vrouwelijk en één onzijdig. Net als bij het bepaald lidwoord, gelden hier dezelfde regels voor het gebruiken van het onbepaald lidwoord.

Het onbepaald lidwoord							
Enkelvoud - Ενικός				Meervoud – Πληθυντικός			
Naamval	Mannelijk	Vrouwelijk	Onzijdig		Mannelijk	Vrouwelijk	Onzijdig
Eerste	ένας	μια	ένα	1 ^{ste}	-	-	-
Tweede	ενός	μιας	ενός	2 ^e	-	-	-
Vierde	ένα(ν)	μια	ένα	4 ^e	-	-	-
Vijfde	-	-	-	5 ^e	-	-	-

1.2.1. Het onbepaald lidwoord wordt gebruikt wanneer over iets of iemand voor de eerste keer gesproken wordt en het een onbekende is voor onze gesprekspartners:

- **Στο εστιατόριο εργάζεται μια κυρία που μιλάει ολλανδικά.**
- In het restaurant werkt een mevrouw die Nederlands spreekt.